

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نماتدشناسی گیاهان دارویی

مؤلف: فائز صالحی

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

۱۳۹۳

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	پیش گفتار
۱۳	فصل اول: مقدمه‌ای بر گیاهان دارویی
۱۵	مقدمه‌ای بر گیاهان دارویی
۱۹	فصل دوم: نماتدشناسی
۱۹	تاریخچه نماتد در جهان
۲۱	تاریخچه نماتد در ایران
۲۵	علل مطالعه نماتدها
۲۸	نماتدها در طبقه‌بندی جانوران چه جایگاهی دارند؟
۳۱	طبقه‌بندی نماتدها از نظر نوع زندگی
۳۳	طبقه‌بندی نماتدها به لحاظ نحوه‌ی تغذیه
۳۸	طبقه‌بندی نماتدها از نظر نحوه تحرک
۴۱	محیط زندگی نماتدها
۴۱	محیط خاک
۴۵	آلودگی نماتدی گیاهان
۴۷	نشانه‌های هوایی خسارت نماتدها

عمل متقابل نماتدها با سایر بیمارگرهای گیاهی.....	۵۰
عمل متقابل با باکتری‌ها.....	۵۲
عمل متقابل با حشرات در نماتدها.....	۵۴
فصل سوم: موقعیت و وضعیت جغرافیایی و کشاورزی مراتع کشور.....	۵۵
استان تهران.....	۵۶
موقعیت و وضعیت جغرافیایی استان تهران.....	۵۶
وضعیت کوهستانی استان تهران.....	۵۷
وضعیت گیاهی دارویی استان البرز.....	۶۲
مراتع شهرستان سمرقند.....	۶۴
تشریح جغرافیای استان.....	۶۸
موقعیت و وسعت.....	۶۸
توپوگرافی.....	۶۸
مناطق کوهستانی.....	۶۹
مناطق کوهپایه ای و اراضی آبرفتی.....	۶۹
ارضای ساحلی گرگانرود.....	۶۹
ارضای پست اطراف رودخانه اترک و سواحل دریای خزر.....	۶۹
تپه‌های لسی.....	۶۹
آب و هوا.....	۶۹
ارتفاعات.....	۷۰
خط الراس سلسله جبال البرز.....	۷۰
در شمال شرقی گنبد کاووس.....	۷۰
کوههای کم ارتفاع بین رود.....	۷۰

۷۱	ارتفاعات شرقی گنبد
۷۱	منابع آبی استان گلستان
۷۱	بارندگی
۷۱	آب‌های زیرزمینی
۷۲	آب‌های سطحی
۷۲	خاک‌ها و نحوه بهره برداری از آنها
۷۲	خاک‌های قهوه ای جنگلی پدزولیک
۷۲	خاک‌های رسی و رسی لومی عمیق
۷۲	خاک‌های سیل لومی و رسی لوم
۷۳	خاک‌های عمیق بتن لوم تا رسی و لومی
۷۳	خاک‌های ریگو سول و برزوز
۷۴	وضعیت جنگل‌ها و مراتع استان گلستان
۷۵	آشکوب جنگلی تحتانی
۷۵	آشکوب جنگلی میانه
۷۶	آشکوب فوقانی
۷۷	مراتع قشلاقی ترکمن صحرا
۷۷	مراتع بیلاقی استان گلستان
۷۷	مراتع میان بند
۷۸	گل‌ها و گیاهان زینتی و دارویی
۷۸	گلخانه‌ها
۷۸	گل‌های شاخه بریده
۷۸	گیاهان آپارتمانی
۷۹	درخت و درختچه‌های زینتی

۷۹	آمار گلخانه ها
۷۹	صادرات
۸۵	فصل چهارم: مواد و روش ها
۸۵	استخراج نماتد
۸۵	استخراج نماتد از خاک
۹۰	استخراج نماتد از بافت گیاه
۹۰	نشتن، ثبت و انتقال نماتدها به گلیسرین
۹۲	تهیه اسلاید میکروسکوپی
۹۲	تهیه اسلاید میکروسکوپی دائم
۹۴	روش و اساس طبقه بندی نماتدها
۹۵	مشخصات مرفولوژیک و آناتومیک مورد استفاده در تشخیص گونه ها
۹۸	شاخص ها و کلمات اختصاری مرفولوژی
۱۰۱	فصل پنجم: طبقه بندی و شناسایی نماتدها
۱۰۱	طبقه بندی نماتدها
۱۰۳	مشخصات راسته <i>Rhabditida</i> chitwood, 1933
۱۱۰	طبقه بندی راسته <i>Rhabditida</i> و جایگاه گونه های شایع
۱۱۳	شرح جنس ها و گونه های شناسایی شده
۱۹۷	فصل ششم: کاربرد نماتدها در کنترل بیولوژیک (Biological control)
۲۰۰	شکل شناسی
۲۰۳	بیولوژی و رفتار شناسی
۲۰۷	رفتار لاروهای بیمارگر
۲۰۹	استراتژی غذایابی

۲۰۹	تنوع و پراکنش جغرافیایی
۲۱۰	باکتری‌های همزیست نماتدها
۲۱۱	رابطه همزیستی و بیماریزایی
۲۱۳	مزایا و معایب استفاده از نماتدها
۲۱۳	نمای تقابل نماتد و گیاهان دارویی
۲۱۵	فصل پنجم: مبارزه
۲۱۵	عمومیات زراعی
۲۱۶	مبارزه بیولوژیکی
۲۱۷	مبارزه شیمیایی
۲۱۹	
۲۲۱	فهرست منابع
۲۴۳	ضمائم

پیش‌گفتار

اهمیت موضوع مورد بحث کتاب بابت آسیبی که نماتدها به بافت‌های بیرونی و درونی گیاه می‌رسانند باعث نفوذ باکتری و قارچ و دیگر عوامل بیماریزا در گیاه می‌شود و این موضوع بخاطر آسیب به امكان تاثیر نماتدها به غلظت عناصر گیاهی، از جمله گیاهان دارویی اهمیت بسیاری دارد. گیاهان دارویی به لحاظ توسعه کشت رو به افزون آن و نیز اهمیت آن در تامین بهداشت و سلامت جوامع هم به لحاظ درمان و هم پیشگیری از بیماری‌ها، امروزه مورد توجه قرار گرفته است.

از این لحاظ گیاهان دارویی مورد بررسی قرار داده شده که استریل بودن محیط کشت آنها به علت هویت دارویی بودن آنها بسیار مهمتر از دیگر رستنی‌ها می‌باشد. در این کتاب می‌خوانیم که نماتدها چیستند و چگونه زندگی می‌کنند و چه ضررهایی می‌رسانند.

بدیهی است که قبل از شناسایی انواع نماتدهای مضر گیاهان، نمی‌توان به بررسی سایر جنبه‌های مربوط از قبیل: زیست‌شناسی، اکولوژی، و از همه مهمتر، مدیریت در جهت کنترل صحیح و موثر آنها اقدام نمود. با توجه به عدم اطلاع کافی از وضعیت نماتدهای مزارع گیاهان دارویی لازم بود به عنوان اولین گام موثر یک مطالعه اساسی به منظور شناسایی و تعیین پراکنش انواع نماتدهای زیان‌آور صورت گیرد.

آنچه که مد نظر است اینکه نماتدهای گیاهان دارویی مناطق کوهستانی و دشت چه تنوعی دارند و در واقع جمعیت و تنوع نماتدها در خاک‌های مرطوب و اسیدی با خاک‌های قلیایی بررسی شده است.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از مساعدت و همکاری استادان گرانقدر جناب آقای دکتر ابراهیم پورجم و جناب آقای دکتر عبدالحسین طاهری، که با سعه صدر و دقت نظر اینجانب را در تمامی مراحل یار و مددکار بودند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نمایم. از مساعدت و همفکری همسر گرامی عادل تقوی و از برادر بزرگوار و پارسایم جواد صالحی که کمک‌های بی‌دریغ ایشان همواره راهگشای اینجانب هست و لطف و محبت و همکاری این بابت انجام این تحقیق گردید، سپاسگزاری می‌نمایم.

بدیهه است هیچ نوشته و نظری که انسان در محوریت تولید آن قرار دارد خالی از اشکال و ایراد نیست و پیشنهادها و انتقادهای سازنده صاحب‌نظران این رشته، دانشجویان و علاقه‌مندانی که در این کتاب به نظر آنها خواهد رسید می‌تواند مولف را در بهبود بیشتر و کیفیت مطلوب‌تر این مجموعه یاری نماید.

فائزه صالحی

Salehi3222737@yahoo.com